

Arbetsmiljöverket
112 79 Stockholm

Stockholm den 22 februari 2010

Yttrande över remiss: Förslag till föreskrifter om minderåriga samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna.

Sveriges Skolledarförbund har fått möjlighet att avge yttrande över ”Förslag till föreskrifter om minderåriga samt allmänna råd om tillämpningen av föreskrifterna” dels direkt till Arbetsmiljöverket dels via Saco´s yttrande genom deltagande i organisationens beredning av yttrandet.

Sveriges Skolledarförbund ser positivt på det förtydligande av regelverket kring minderåriga som kommer fram i förslaget till ny föreskrift. Det är väsentligt att regelverket hålls aktuellt och tydligt för dem som ska tillämpa regelverket, men även för dem som omfattas av detsamma.

Förbundet konstaterar att i förslaget till föreskrift förtydligas det faktum att skolans undervisning är de ungas huvudsakliga arbete och omfattas av arbetstidsbegreppet. I planering och schemaläggning är det av stor vikt att se elevernas hela skoldag utifrån ett arbetstidsperspektiv. Detta tillsammans med rätten till ledighet - arbetsfri tid – är viktigt att tydliggöra inte bara för schemaläggare utan även för föräldrar/vårdnadshavare och elever.

Med fokus på planering av framför allt gymnasieskolans yrkesinriktade program och lärlingsutbildningar krävs att ansvaret för elevernas säkerhet och goda arbetsmiljö tydliggörs redan när utbildningsplaner arbetas fram. Både i de skolförlagda delarna och i delar som är företagsförlagda ska kunskapen om regelverket rörande minderåriga finnas och tillämpningen framgå av den gällande utbildningsplanen. Den kostnad som uppstår för utbildning av skolans personal och arbetsplatsens måste ingå i den budgeterade kostnaden för programmet både för skola och för företag. Genom att uppgifterna att upprätthålla säkerhet och följa reglerna för elevernas arbetstid finns både i skola och på arbetsplats kan dessa uppgifter fördelas på personer i respektive organisation som därmed har ansvaret för att regelverket följs. Rutinerna bör ju redan finnas i både skolans och företagets systematiska arbetsmiljöarbete.

Av föreskriften framgår med tydlighet att den ansvarige på skolan måste försäkra sig om lämpligheten av de arbetsplatser som tar emot elever på arbetsplatsförlagd utbildning liksom att godkänna elevernas arbetsuppgifter så att dessa är tillåtna enligt gällande föreskrift. Detta gäller även vid t ex Operation dagsverke inom skolans ram.

I den mån eleven utför arbete utanför den utbildningsplan som upprättats är detta att betrakta som en anställning utanför utbildningen och företaget har då ansvaret

som arbetsgivare utifrån gällande avtal och regelverket för minderåriga. Rektor ska enligt föreskriften informeras om detta om det sker mer än en skoldag per vecka och bedöma lämpligheten. Ett godkännande från rektor kan, enligt förbundets uppfattning inte innebära att rektor har ett likartat ansvar för den anställningen, som för den arbetsplatsförlagda utbildningen som eleven genomgår.

Av kommunikationsplanen, som bifogas förslaget, framgår det effektmål som genomförandet ska leda till är att

- öka kunskapen hos arbetsgivarna om att antalet uppgifter för minderåriga har skärpts och att möjligheterna till undantag har minskat.
- öka medvetenheten hos minderåriga om rätten till en riskfri arbetsmiljö och att det ska finnas skriftliga rutiner för introduktion och handledning.

Förbundet konstaterar att föreskriften lyfter ungas säkerhet i arbete på flera sätt. Den berör

- eleven i skolan, dvs synen på skolarbetet som huvudsysselsättning
- säkerhet för eleven när det gäller förbjudna/tillåtna arbeten
- regler för den minderårigas arbete generellt

Förbundet menar att de effektmål som kommunikationsplanen sätter upp kan behöva vidgas till att nå betydligt fler med information och kunskap. Även om Skolverkets ansvarsområde inte är detsamma som Arbetsmiljöverkets, så hanteras regelverket för skolan, läroplaner m m, där och även i det sammanhanget måste det tydliggöras att föreskriftens regler ska tas omhand av utbildningsanordnaren.

Föräldrars kunskaper om reglerna för minderåriga vad gäller arbetstider, arbetsuppgifter, rätt till ledighet bör kunna ökas genom riktad information. Det innebär förhoppningsvis ett ökat samarbete mellan föräldrar och skolan med fokus på skolan som "huvudarbetsgivare" för eleverna.

Sveriges Skolledarförbund

Lars Flodin

Lena Busck
eu